

Goed opgevangen in Tubbergen

In de nacht van 2 op 3 februari 1945 werden de voorraadschepen die de Duitsers in de oorlog in de Vaartse Rijn hadden liggen, door de ondergrondse gesaboteerd.

In diezelfde nacht werd ik, samen met een flink aantal andere kinderen, uit de St Gertrudisparochie in de Rivierenwijk per vrachtwagen met een oplegger van de firma Jongerius, kort voor het sluiten van de brug over de IJssel naar Twente gebracht. De boeren daar waren bereid gevonden voor ons te zorgen. Ook wij werden onderweg bedreigd door vliegtuigen van de geallieerden, die met lichtkogels probeerden ons te vinden en waar mogelijk te beschieten.

Door gebruik te maken van de natuurlijke beschutting wisten we 's nachts heelhuids Tubbergen bij Almelo te bereiken. We werden daar opgevangen in de gymzaal van de school achter de kerk. Na afloop van de Hoogmis werden we overgedragen aan de gezinnen die zich hadden opgegeven om mee te doen aan deze actie. Voor mij was dat de familie Mentink in Fleringen. Samen met de kinderen van die familie liep ik een half uur om de boerderij te bereiken. Deze wandeling heen en terug werd daarna iedere zondag herhaald om naar de kerk in Tubbergen te gaan.

Mijn verblijf daar duurde tot juli, doordat de IJsselbruggen eerst hersteld moesten worden. In die hele periode hielp ik zo goed en zo kwaad als dat ging met klusjes in en om de boerderij. Varkensvoer koken, het erf aanhaken voor de zondag en koffie en thee brengen naar de mensen die op het land aan het werk waren. Ik ben daar ook nog een dag mee naar school geweest. Waarom het bij die ene dag is gebleven, is mij nog steeds niet duidelijk. Eerlijk gezegd vond ik dat wel fijn. De kinderen van de familie Mentink benijdden mij er wel om.

Dankbaar

Voordat de Duitsers de laatste IJsselbrug sloten, hebben mijn twee zussen nog kans gezien op een fiets met houten banden naar Tubbergen te komen. Zij waren wat ouder dan ik en maakten zich verdienstelijk als hulp in de huishouding en/of kinderoppas in de gezinnen waar zij waren opgenomen. Tot op de dag van vandaag ben ik de familie Mentink dankbaar voor hun hulp. Ik heb nog steeds contact met Toos, Lien en Hermien van de familie. Zij zijn, net als ik, inmiddels allen de tachtig gepasseerd. De familie Mentink voelt voor mij nog steeds aan als mijn familie. We kregen 's morgens te horen dat we 's middags naar huis zouden gaan. We werden opgehaald door een open vrachtwagen en op de Neude afgeleverd.

Chiel van Zelst
mijvanzelst@casema.nl

Verzetsman overlijdt onnozel

Naar aanleiding van het verhaal over de studenten die joodse kinderen in de oorlog gered hebben, wil ik het volgende vertellen. Het huis van de familie Geurtsen, Jekerstraat 31 in Utrecht was in de Tweede Wereldoorlog een eerste opvang van 26 onderduikers, die grotendeels werden gebracht door kapelaan Th. Egberts van de parochie Gertrudis in de Amaliadwarstraat.

Een van die onderduikers, Rob de Leeuw, was een 20-jarige student en hij was een van de drie onderduikers die langer dan een jaar bij ons thuis is gebleven. Hij zat altijd vol verhalen en kon prachtig tekenen, hij heeft een heel schriftje voor mij vol getekend, maar hij was ook wekenlang afwezig om een gevaarlijke missie te klaren. Hij heeft onder meer zijn vader, die als officier van het Nederlandse leger in een gevangenis in Rusland zat, daar opgezocht. Hoe hij dat voor elkaar heeft gekregen, weet ik niet, maar hij bracht wel dingen uit Rusland mee, als bewijs.

Door het verhaal van de studenten die joodse kinderen redden, krijg ik het vermoeden dat hij daar ook bij betrokken is geweest. Ik wist dat hij gevaarlijk verzetwerk deed, maar wát heb ik nooit geweten. In die tijd werd je zoveel mogelijk onwetend gelaten over wat het verzet deed. Tegen het eind van de oorlog kwamen wij erachter, dat hij toch opgepakt was en in het Oranje Hotel (de gevangenis in Scheveningen) zat en daar wachtte

op zijn executie. Toen hij dacht dat zij hem kwamen halen om dood te schieten op een dag in mei in 1945, waren het mannen die hem vrij lieten.

Koolmonoxide

Hij nam weer contact met ons op en tekende de voedseldropping en een gedicht in mijn poesiealbum. Dit was echter zijn laatste bezoek aan ons, want een paar maanden later kregen we bericht, dat hij op zijn kamer door een slecht werkende verwarming de dood had gevonden, door koolmonoxide. We waren diep geschokt dat onze ondernemende verzetsman zo onnozel aan zijn einde was gekomen en waren diep getroffen. Hij was echt een heel bijzonder mens....

De namen Ad van Liempt en Ab Küchler zijn mij ook niet onbekend, die woonden dicht bij ons in het Rivierenwijk en als zij degenen zijn, die ik denk, zullen zij zeker de familie Geurtsen kennen en ook hebben wij allen de verzetsman Ad Stuy, zeer goed gekend.

Tekening Rob de Leeuw

Toen de oorlog begon, was ik negen jaar en ik ben van begin af aan betrokken geweest bij het verzetwerk. Ik typte als elfjarige berichten voor het verzet en bracht blaadjes/berichten en pakketjes weg; dan kreeg ik een code, die ik eerst zei, voordat ik die afgaf.

Idealist

Mijn vader was een geweldig iemand; idealist pur sang en mijn beste vriend. Hij heeft in de oorlog heel veel goede

dingen gedaan en ook daarna. Ik ben trots op hem en iedereen die hem gekend heeft, zal dit beamen. Ik heb de oorlog heel bewust meegemaakt en veel goede en betrouwbare mensen leren kennen. Ik heb dit puur geschreven, omdat ik vind dat iemand als Rob de Leeuw verdient dat zijn verhaal bekend wordt.

Lily Tukker-Geurtsen Utrecht
lilytukker@kpnmail.nl

Mijn veelzijdige muziekcariëre

Mijn ouders waren beiden een beetje muzikaal. Mijn moeder speelde heel redelijk piano, die ze voor haar huwelijk van haar ouders had gekregen. Mijn vader speelde viool. Niet erg goed, maar acceptabel.

Er werd dan ook regelmatig door mijn ouders samen geoefend. Niet dat het altijd vlekkeloos verliep, het eindigde ook wel eens in een flinke ruzie, maar als het allemaal lukte, dan glunderden ze beiden. Ik vond dat mooi om te horen en het muziekstuk dat het meest indruk op mij maakte was: 'Poème' van Fibich. Mijn vader hield op een gegeven ogenblik op met vioolspelen. De piano werd door mijn moeder nog wel gebruikt (zij begeleidde o.a. een optreden van de padvinderij, waarbij wij verkleed waren als heksen. Zij speelde daar toen de 'Vuurdans' van De Falla). Zij heeft mij ook een tijdje les gegeven. Dat werd een regelrechte ramp. Ik was niet zo'n enthousiaste oefenaar en als ik iets drie keer fout deed, verloor mijn moeder haar geduld en hadden wij een fikse ruzie. Daarna klungelde ik zelf maar wat aan op de piano. Er werd ook veel naar de radio geluisterd. Op de draadomroep ontvingen we ook de Duitse zender WDR en die zond 's middags een programma uit dat gepresenteerd werd door Chris Howland, een disc-jockey uit het En-

gelse leger met als bijnaam: Heinrich Pumpnickel. Op zondag werd de koffergrammofoon tevoorschijn gehaald, waarop 78-toeren platen werden gedraaid. Alleen klassieke muziek, opera's en operettes en wat ouvertures.

Begravenismuziek

Toen ik een jaar of tien/elf was, bedacht ik dat ik mijn moeder bladmuziek voor haar verjaardag zou geven. Ik had fl. 1,50 bij elkaar gespaard, fietste naar de muziekhandel en zocht daar een muziekstuk van Chopin uit. Trots overhandigde ik dat aan mijn moeder, die begon te lachen. "Nou", zei ze, "je hebt begravenismuziek gekocht (Marche Funèbre), maar zolang ik dat kan blijven spelen is er niets aan de hand. Mooie muziek, dank je wel!" Trouwens, over muziek gesproken: eenmaal per week kwam er een draaiorgel in de straat en er kwam een stadskapel een aantal minuten op de hoek van de straat muziek maken, waarna er bij iedereen werd aangeboden voor een vrijwillige bijdrage. Toen ik op de mulo zat, was er in de

Optreden met de accordeon, ik zit tweede van rechts

tweede klas een jongen die accordeon speelde. Ik vond dat geweldig en van mijn ouders mocht ik er een hebben, mits ik op les ging. Die accordeon werd (op afbetaling) gekocht bij muziekhandel Stovee op de Lijnmarkt.

Optreden

In 1955 was er zelfs een optreden met een aantal andere leerlingen in het NV-huis, later Tivoli, aan de Oude Gracht. Na een paar jaar was mijn liefde voor de accordeon over en ging ik bij een harmonieorkest tenorsaxofoon spelen. Als ik in den beginne op mijn kamer oefende, zei buurman Anneeze: "Bij Hagenbeuk gaat de brug weer open."

Nadat die harmonie na een half jaar opgeheven werd, ben ik klarinet gaan spelen bij de harmonie van Frans Smulders (een machinefabriek aan de Croeselaan). Mijn oom Geert werkte daar en speelde in die harmonie trombone. Aan saxofonisten hadden ze geen gebrek, maar wel aan klarinetisten. Ook dat duurde maar even, want nadat ik na mijn eindexamen van de mulo naar de hts was gegaan, kwamen er veel nieuwe activiteiten op mijn pad.

Henk Hagenbeuk
hhagenbeuk@hotmail.com